Grigore Constantinescu

Comuna

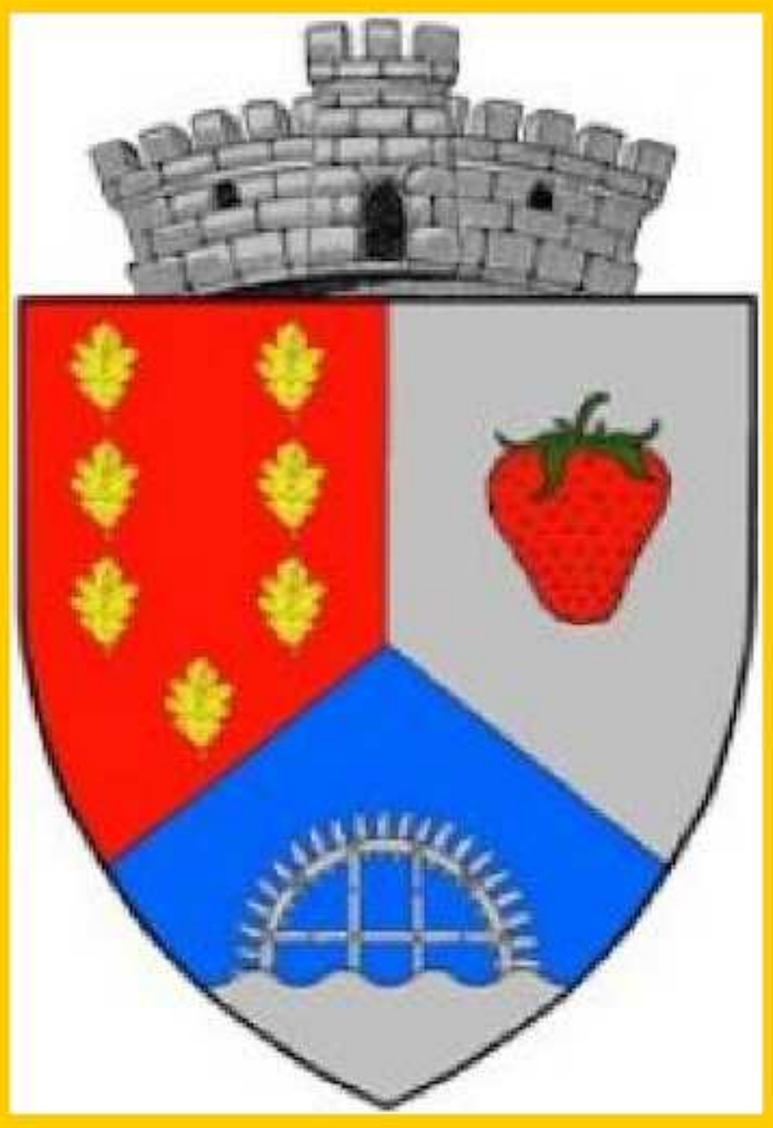

MUŞĂTEŞTI

PITEŞTI MMXV

MUŞĂTEŞTI

COMPONENŢĂ: Comuna este formată din 10 sate: **Vâlsăneşti**; Bolovăneşti, Costeşti-Vâlsan; Muşăteşti; Prosia; Robaia; Stroeşti; Valea Faurului; Valea lui Maş; Valea Muscelului.
DISTANŢA FAŢĂ DE REŞEDINŢA JUDETULUI: 40 km.
SUPRAFAŢĂ: 98,9 km^2.
POPULAŢIE: 3.870 locuitori [1.846 M + 2.024 F] (2011).

ATESTARE DOCUMENTARĂ:

Buneşti de la Muscel – lângă Muşăteşti – 1510 [7018] august 2 (DIR, XVI, B, ŢR, vol. I, doc. 58)• **Costeşti-Vâlsan**– 1526 [7034] august 21 (DIR, XVI, B, ŢR, vol. II, doc. 25)• **Muşăteşti** – 1475 [6983] iunie 1 (DRH, B, ŢR, vol. I, doc. 148)• **Robaia** – 1593 [7101] februarie 4 (DIR, XVI, B, ŢR, vol. VI, doc. 75)• **Stroeşti** – <1523-1525> (DIR, XVI, B, ŢR, vol. I, doc. 177)• **Vâlsăneşti** – 1533 [7041] februarie 2 (DRH, B, ŢR, vol. III, doc. 146).

În contextul localităților componente, cea mai veche atestare documentară se consemnează în cazul satului Mușătești.

Așezarea este atestată documentar inițial în hrisovul emis de cancelaria domnească a voievodului Basarab cel Bătrân (Laiotă) la 1 iunie 1475, prin care se confirmă unor boieri proprietatea asupra unor ocine din aria localităţii.

Sit arheologic: Existenţa anterioară a unei comunităţi umane pe teritoriul actual este atestată prin topoarele de piatră datând din epoca bronzului, precum şi prin denarul imperial roman emis de Severus descoperite în aria satului Stroeşti.

TOPONIMIE:

- **Bolovăneşti** – toponim format pe baza patronimicului *Bolovan*; la origine, apelativul *bolovan* ≈ „pietroi".
- **Costeşti–Vâlsan** – toponim topografic compus pe baza eponimului *Costea* + sufixul colectiv –*eşti*, care indică organizarea socială pe bază de obşte a aşezării. Al doilea termen precizează amplasamentul (în apropierea râului *Vâlsan*), spre a se deosebi de localitatea omonimă, oraşul Costeşti din sudul judeţului Argeş.
- **Muşăteşti** – toponim derivat din antroponimicul *Muşat* (la origine, arom. *muşat* ≈ „frumos") + sufixul colectiv –*eşti*, care indică organizarea socială pe bază de obşte a aşezării. *Muşat* era, potrivit tradiţiei orale locale, comandant în oastea lui Basarab I Întemeietorul.
- **Prosia** – toponim topografic evocând aspectul terenului pe care s-a constituit aşezarea, format pe baza apelativului slav *prosie* ≈ „tăierea arborilor", deşi este adus în discuţie un alt apelativ slav *prosi* ≈ „cultură de mei", atestând existenţa unei astfel de culturi în aria de formare a localităţii. O versiune fantezistă, care vizează „demonstrarea" latinităţii termenului, constă în disocierea acestuia în: *pro* ≈ „pentru" şi *Sia* – semnificând, în opinia autorului monografiei locale, N. Teodorescu, „cedarea terenului de către un comandant roman, iubitei sale, Sia. <sic !>.
- **Robaia** – toponim indicând poziţia socială a oamenilor din localitate, prin evocarea instituţiei robiei; format pe baza apelativului *roabă*.
- **Stroeşti** – toponim format pe baza eponimului *Stroe* + sufixul colectiv –*eşti*, care indică organizarea socială pe bază de obşte a aşezării. Tradiţia orală locală atribuie întemeierea satului lui *Stroe*, presupus fiu al voievodului Seneslau de la Argeş.

- **Valea Faurului** – toponim topografic compus din apelativul *vale* ≈ „pârâu, apă curgătoare" + determinativul *Faurului* (la origine, apelativul *faur* ≈ „fierar"). Tradiţia orală locală confirmă existenţa unui *Faur*, slujitor domnesc al lui Basarab I, care supraveghea zona de pe un platou, semnalând prezenţa oştilor duşmane.
- **Valea lui Maş** – toponim topografic compus din apelativul *vale* + determinativul *Maş*, deţinătorul iniţial al terenului pe care s-a constituit aşezarea.
- **Valea Muscelului** – toponim topografic compus din apelativul *vale* + determinativul *muscel* ≈ „culme deluroasă, prelungă, puţin înaltă şi cu povârnişuri domoale".
- **Vâlsăneşti** – toponim topografic format pe baza patronimicului *Vâlsan* + sufixul colectiv *–eşti*, care indică organizarea socială pe bază de obşte a aşezării. Cercetători locali pledează pentru „originea latină a hidronimului Vâlsan, care ar proveni de la *valles* = valea adâncă şi *sanus* = sănătos".

SPECIFIC ETNOCULTURAL:

Bordeiele de pământ, frecvent atestate ca locuinţe în secolul al XIX-lea, se folosesc, actualmente, ca adăposturi pentru vite sau ca depozit de produse agricole. În aceeaşi perioadă, se edificau unele construcţii de locuit din cununi de bârne încheiate „stâneşte", sau din grădele de nuiele tencuite, fixate în temeie masive de stejar, prezentând un soclu supraînălţat din bolovani de râu. Planul casei includea: tinda, celarul şi odaia de locuit. Un tip de locuinţă care se generaliza în primele decenii ale secolului XX îl constituia casa cu plan redus (tindă şi odaie) pe soclu supraînălţat, cu foişor îngust pe trei stâlpi plasat în dreapta şi sală cu pălimar de lemn sau zidit. Un model de construcţie veche cu două niveluri îl constituie casa lui Nicolae Diaconescu din Vâlsăneşti, care avea foişor îngust şi sală cu stâlpi ciopliţi, faţada laterală şi foişorul prezentând registre despărţite printr-un profil, iar scara alipită faţadei, fiind acoperită cu polată. Ornamentele realizate prin crestături sunt concentrate la stâlpi, fruntarul foişorului şi la ţepuşele coamei acoperişului. Se înregistra o frecvenţă considerabilă a caselor cu soclu înalt, cu gârlici la pivniţă şi cu uşă de intrare spre scara de acces a sălii superioare. Sălile pe patru sau şase goluri aveau stâlpii racordaţi direct la cosoroaba cununii acoperişului sau, prin intermediul „capitelelor" de paiantă, la cosoroaba tencuită. În Stroeşti, se consemnează şi tipul de casă joasă cu două încăperi şi sala cu parapet zidit în continuarea soclului. Un foişor de scară cu fronton susţinut pe doi stâlpi frontali este construit în axul faţadei. Arhitectura tradiţională locală conservă, în satul Vâlsăneşti, case reprezentative, printre care: Casa Ban [1820] – [▲]– şi Casa Onițoiu [1920] –[▲]–. În arta crestăturii şi sculpturii în lemn, se remarcă meşterii Petre Donescu şi Nicolae Onea, „autorii" unor porţi de lemn monumentale.

Exceptând ocupaţiile de bază, mulţi locuitori ai comunei se îndeletniceau cu culesul rinsei de arin, pe care o transportau la Bucureşti, substanţa fiind utilizată în operaţiunea de tăbăcire a pieilor de animale.

Cărăuşia cu fructe, şiţă, ulucă sau oale înregistra diverse itinerarii într-o arie geografică extinsă până la Dunăre.

O ocupaţie tradiţională în Stroeşti o reprezintă olăritul. Vasele specifice acestui renumit centru ceramic (boalca, oala îmbăierată, oala de moşi, fiertura, străchinile, borcanele de untură, urcioarele) erau înflorate cu pieptănul sau pensula pe un fond de culoare verde. Arta modelării lutului este practicată de către olarii: Gheorghe N. Ban (n. 1929), Constantin Olărescu, Nicolae Pătraşcu (n. 1925), Traian Toteanu.

În domeniul artei populare, s-au remarcat, în fazele finale ale concursurilor naţionale organizate în perioada anilor 1956–2006, meşterii care au obţinut premii ori menţiuni pentru arta modelării lutului: Gheorghe N. Ban (Vâlsăneşti), Ilie Dragu (Vâlsăneşti); confecţionarea costumelor populare şi a ţesăturilor de interior: Maria Căvescu, Filofteia Rotaru; sculptura în lemn: Gheorghe Pandelică.

În arta crestăturii şi sculpturii în lemn, se remarcă: Petre Donescu şi Nicolae Onea. Pictura pe lemn, precum şi pictura pe sticlă constituie o pasiune evidentă pentru preotul Ion Virgil Pătruleasa, artist popular.

Portul popular tradiţional se integrează, prin specificul său, în aria costumului popular argeşean.

În domeniul folclorului local literar, printre cele mai reprezentative creaţii, se înscriu doinele: De s-ar face dealul luncă; Dorul de la mândra mea; Eu aici, mândra-n alt sat; Floare verde, flori domneşti; Lasă, lasă, măi bădiţă; Rostul dragostei să-l ştiu; Sub un brad de rozmalin; Sus e luna, jos e noru; Tu, badeo, ai văzut bine, precum şi baladele: Doarme Nae afar' pe sală; Şi-am zis verde de trei flori ş. a.

O interpretă de excepţie a cântecului popular este solista vocală Elisabeta Ticuţă, în repertoriul căreia, sunt incluse cântecele: A trecut dorul odată; Argeşule, apa ta; Care floare-i mai frumoasă ?; Între Argeş şi Muscel; Puiule, când oi pleca; Sunt fată de la Muscel ş, a.

Din repertoriul folclorului coregrafic zonal, dansurile: Basarabeanca, Bătuta, Brâul de la Valea Faurului, Căluşelul, Floricica, Lăuzeasca, Românul, Simianca, Ungurica, Vâlsăneasca prezintă elemente locale de individualizare.

Târguri tradiţionale organizate cu ocazia unor sărbători religioase: Izvorul Tămăduirii – la Mânăstirea Robaia; Sf. Împăraţi Constantin şi Elena (21 mai), Sf. Prooroc Ilie Tesviteanul (20 iulie), Sf. Ierarh Nicolae (6 decembrie).

PATRIMONIUL CULTURAL-ISTORIC:

✚**Biserica «Sf. Nicolae» Costeşti-Vâlsan** –[▲]– ctitorită în 1804, de către: ieromonahul Partenie, egumenul schitului Brădet, episcopul Iosif Argeşiu care „a dăruit 50 de zloţi", credincioşi din: Bădeşti, Costeşti, Domneşti, Mălureni şi Retevoeşti, biserica fiind „făcută din piatră, în locul bisericii de lemn ce au ars". Iniţial, în anii 1804-1812, a fost schit de maici, metoc al Schitului Brădet. În 1812, maicile au fost mutate la Mănăstirea Văleni. În 1890, a fost reparată odată cu adăugarea pridvorului şi a unui „sân" din bolovani de râu, pe latura nordică. Biserica are plan trilobat, cu abside poligonale, pridvor închis şi turlă octogonală deasupra pronaosului. Altarul se separă de naos prin tâmplă de zid, iar naosul de pronaos, prin două coloane şi două semicoloane angajate. Pictura murală a fost realizată, în 1890, de zugravii: George A. Petrescu şi Niţă T. Poşoiu din Piteşti. În patrimoniul bisericii, se află cărţi ritualice: Evanghelie [1754], Penticostarion [1778], Liturghier [1780], Apostol [1794], Mineie [1804-1805], Psaltire [1807], Vieţile Sfinţilor [1812], Acatistier [1825] şi icoane pictate pe lemn de Gheorghe Petrescu în sec. XIX.

✚**Biserica «Sf. Gheorghe» + «Sf. Arhangheli Mihail şi Gavriil» Muşăteşti** [1855-1857]~ctitorită de preotul Constantin Popescu (popa Dincă), Elena, soţia sa, şi fiii lor, „lucrată zidirea de părintele Drăgoi din Vâlsăneşti, cheltuiala de bani şi lucru cu mâinile şi transportul cu boi la tot materialul s-a făcut din dragostea tuturor enoriaşilor din acest sat" •intervenţii: 1894, 1900, 1935, 1944, 1971 •pictură murală: Belizarie Paraschivescu [1857]; repictarea tâmplei [1894].

✚**Mănăstirea Robaia** –[▲]– dăinuieşte, ca aşezământ monahal, din perioada anterioară constituirii statului feudal independent Ţara Românească şi a întemeierii primei mitropolii a ţării, în mai 1359, la Curtea de Argeş. Biserica «SG» a mănăstirii a fost ctitorită, în anii 1644-1648, de Sava din Furduieşti, soţia sa, Livera, împreună cu tatăl lor, Muşat, originar din Muşăteşti, pe locul unei biserici de lemn înălţate de banul Armega în sec. XVI. Incendiul din 1704 a distrus vechile chilii, aşezământul fiind refăcut cu cheltuiala lui Udrea Custereanul, descendent al Liverei. Ample lucrări de extindere sunt efectuate, în 1843-1868, de către stareţul Visarion Teodosie şi Naum monahul, prin adăugarea pridvorului bisericii, construirea turlei-clopotniţă şi a unei clădiri pentru chilii. În 1935, episcopul Nichita Duma construieşte clădirea stăreţiei cu două niveluri, parterul fiind afectat trapezei, iar etajul unor ateliere şi chilii. O restaurare radicală a aşezământului monahal, constând din: refacerea integrală a bisericii, consolidarea turlei-clopotniţe, edificarea stăreţiei, a clădirii pentru chilii, a agheasmatarului a fost efectuată relativ recent, prin osârdia preasfinţitului episcop Calinic Argeşeanul, a neobositei stareţe dr. Petronia Dobrescu, precum şi a obştii de maici. Pictura murală executată de un anonim [1848] a fost restaurată de Theodor Petrescu-Tutana [1951]. Pictura murală actuală a bisericii a fost realizată de către Ion Savu din Săpata-Argeş (altar, naos şi pronaos) şi George Sorin Nicolae (pridvor), iar cea a agheasmatarului, de pictorii Ion Popa şi Bârdici-Găleşanu.

La Mănăstirea Robaia, a fost stareţ, în perioada anilor 1764-1766, Sofronie de la Cioara, figură proeminentă a mişcării de eliberare socială şi religioasă a românilor din Transilvania. Renumitul zugrav câmpulungean Pârvu Mutu, care a înnobilat, prin inegalabil veşmânt pictural, numeroase altare ale credinţei strămoşeşti, trecut la viaţa monahală sub numele de Pafnutie, şi-a trăit ultimii ani de viaţă în acest aşezământ monahal.

Mănăstirea Robaia a constituit un important centru cultural medieval, prin activitatea copiştilor de texte religioase: Parthenie ieromonah [«Mântuirea păcătoşilor»,1764] şi Dorothei schimonah [«Scara sf. Ioan Scărarul», 1787; «Miscelaneu teologic», 1795]. Scriitorul Ion Slavici consemna că „Aici, s-a aflat una din cele mai bogate colecţii de cărţi vechi şi manuscrise româneşti; unele au fost ridicate de Alexandru Odobescu şi Grigore Tocilescu.". În acest context cultural, organizarea expoziţiei «Mănăstirea Robaia – străveche vatră de credinţă strămoşească şi de spiritualitate românească» reprezintă un demers motivat şi obligatoriu. În patrimoniul mănăstirii, se află numeroase cărţi ritualice: Evanghelie [1693], Minei [1698], Evanghelie [1742], Triod [1781], Evanghelie [1794], Penticostarion [1800], Cazanie [1801], Mineie [1804-1805], Vieţile sfinţilor [1811-1815], Noul Testament [1818], Pateric [1828]; icoane pictate pe lemn de Constantin zugrav, un potir metalic [1812] ş. a.

✚Biserica de lemn «Sf. Nicolae» Robaia –[▲]– situată în centrul satului, îşi înscrie, în pisanie, ca principal comanditar pe ieromonahul Doroftei, care, împreună cu obştea aşezării, a construit-o, în anul 1808, cu materialul rezultat din demontarea vechilor biserici de lemn Poiana Siliştei şi Prosia.

Planul iniţial era format din naos şi altar, adăugarea pronaosului şi pridvorului deschis efectuându-se în anul 1890. Exceptând icoanele împărăteşti originare, semnate de „Nae zograf" – piese de evidentă valoare artistică, pictura murală executată de Niţă Poşoiu este, sub aspect calitativ, inferioară. În patrimoniul bisericii, se află un spălător din piatră, inscripţionat: „Doroteu ereu monah, 1809" ş. a.

✚Biserica «Sf. Gheorghe» + «Sf. Nicolae» Robaia [1955-1962]~ctitorită de obştea satului, pe o fundaţie turnată în 1936 •pictură murală: Emil Ivănescu-Millan – interior şi Theodor Petrescu-Tutana – exterior [1962].

✚Biserica «Cuvioasa Paraschiva» + «Duminica Tuturor Sfinţilor» Stroeşti [1881-1888]~ctitorită de ieromonah Nifon Adamescu, de la Schitul Ciocanu – Bughea de Jos, socrul parohului local Constantin Tudorescu; construită conform planului pictorului Belizarie Paraschivescu •intervenţii: 1896, 1913, 1938, 1963, 1989 •pictură murală: Belizarie Paraschivescu din Domneşti-Muscel [1888].

✚Biserica de lemn «Sf. Vasile» Valea Faurului –[▲]– ctitorită în anul 1727, de către Petre şi Pârvu Muşătescu. De plan dreptunghiular, cu absidă poligonală decroşată şi pronaos poligonal, peste care se înalţă turla-clopotniţă cu şarpantă extrem de accentuată realizată în maniera turlelor bisericilor de lemn din Ardeal, bisericii i-a fost adăugat, pe latura vestică, un pridvoraş deschis. Construcţia a fost tencuită în exterior, în anul 1935; consolidată în 1998. Pictura murală originară din anul 1908, fără interes artistic, aparţinea zugravului Niţă Poşoiu din Piteşti. Din fresca originară, se conservă icoana de hram «SV» amplasată deasupra accesului în pronaos. Icoanele prăznicare executate de către zugravii: Ghermanos, Ştefan şi Anghel, în anii 1838-1840, se particularizează stilistic prin „conjugarea filierei bizantine tradiţionale caracteristice perioadei de început a secolului al XIX-lea cu elemente derivate din specificul popular autohton.".

În patrimoniul bisericii, se află cărţi ritualice: Triodion [1699], Mineie [1774-1780], Molitvelnic [1782], Penticostarion [1783], Evanghelie [1865] şi icoane pictate pe lemn în sec. XIX de Petre zugravul, un proschinitar, potir, linguriţă ş. a.

✚Biserica «Adormirea Maicii Domnului» + «Sf. Nicolae» Vâlsăneşti –[▲]– ctitorită, în 1838-1840, potrivit tradiţiei locale, şi „decorată" de popa Drăgoi, care şi-a încrustat numele, în 1855, pe uşa sculptată de el a bisericii. Pisania modernă completează „pomelnicul ctitorilor" cu: jupan Petre Nan, postelnicul Stoica, logofătul Daniil Cantarolu „cu îndemnul şi stăruinţa tuturor locuitorilor din sat". Biserica a fost înălţată pe locul unei biserici

de lemn datând din 1554 (!). Reparaţii generale au fost efectuate în 1938; cutremurul din 1940 a afectat-o considerabil, impunându-se consolidarea construcţiei în 1941-1946.

Biserica este de plan dreptunghiular compartimentat, cu absidă poligonală decroşată şi pridvor deschis decroşat; turlă-clopotniţă octogonală deasupra pronaosului.

Fresca originară, restaurată în 1938, se conservă fragmentar sub actuala pictură murală. În patrimoniul bisericii, se află cărţi ritualice: Penticostar [1743], Molitvelnic [1832], Apostol [1835], Octoih [1845], Mineie [1852], Triodion [1862] şi icoane pictate pe lemn în sec. XIX.

✝ Cruci de piatră: **Costeşti-Vâlsan**: 1781-1782 [7290] –[▲]– la nord-vest de biserică ■~**Muşăteşti**: 1714 [7222] mai 1 –[▲]– în centrul satului; distrusă de inundaţii în 1975 ■~**Prosia**: 1750-1751 [7259] –[▲]– lângă troiţa Radului ■~**Stroeşti**: 1755-1756 [7264] –[▲]– în curtea bisericii ■~**Vâlsăneşti**: 1820 –[▲]– lângă biserică.

✝ Monumente eroi: **Costeşti-Vâlsan** [1916-1919]; autor: St. Arganini (1924) – lângă Biserica Costeşti-Vâlsan ■~ **Muşăteşti** [1916-1919]; (1936) – în centrul satului ■~ **Stroeşti** [1916-1919]; autor: St. Arganini (1920) – lângă Biserica Stroeşti ■~ **Vâlsăneşti** [1877; 1916-1919; 1941-1945]; (1972) – lângă Căminul cultural Vâlsăneşti.

În cursul luptelor pentru apărarea unității și independenței naționale a României, au căzut eroic la datorie 341 locuitori ai comunei Mușătești, numărul eroilor menționați nominal în monumentalul volum «Argeș. Cartea eroilor» fiind raportat la evenimente de importanță fundamentală în istoria neamului românesc: Războiul de independență [2], Primul război mondial [246], Al doilea război mondial [93].

⚔ Momente de istorie locală

În cursul Primului război mondial , în localitate, a fost instalat, la 8 noiembrie 1916, un „detașament de avangardă" format din escadroane ale Regimentului 2 Călărași și un pluton de infanterie, întărit, la 12 noiembrie, cu două companii de infanterie și o baterie de artilerie, care au respins un atac în forță al invadatorilor; în condițiile grupării masive a trupelor inamice, s-a decis replierea trupelor române pe un alt aliniament.

❖ MEMENTO:

ATENEUL CENTRAL RURAL MUŞĂTEŞTI, înfiinţat de Constantin Dobrescu-Argeş, în 1879, a contribuit esenţial la formarea spirituală a locuitorilor din Muşăteşti şi din localităţile limitrofe, constituind un remarcabil centru de iradiere culturală, prin desfăşurarea unei susţinute activităţi teatrale, crearea unei biblioteci publice destinate sătenilor, iniţierea apariţiei periodicelor: „Ţăranul", „Gazeta poporului" şi „Gazeta ţăranilor" (tiraj: 9000 exemplare !), a revistelor: „Şcoala poporului", „Hazul satelor", „Prietenul colibei", „Viitorul satelor", precum şi prin înfiinţarea unei tipografii locale.

MUZEUL SATULUI MUŞĂTEŞTI – organizat, în Căminul cultural Muşăteşti, de către învăţătorul emerit Nicolae Teodorescu, evocă, prin exponate şi documente inedite, momente importante din viaţa aşezării şi din activitatea tribunului ţăranilor, Constantin Dobrescu-Argeş. Colecţia de etnografie extrem de bogată reprezintă o mărturie elocventă a creaţiei populare şi a ocupaţiilor tradiţionale din localitate.

MUZEUL SATULUI STROEŞTI – cu secţiile: etnografie, istorie locală, istoricul Societăţii culturale „Stroeşti-Argeş", a fost organizat de către distinsul prof. univ. dr. ing. Nicolae Leonăchescu, împreună cu prof. univ. Emilian Baciu, muzeul fiind inaugurat la 29 iulie 2000.

▬ **C. DOBRESCU-ARGEŞ** – opera sculptorului Friedrich Storck, amplasat în curtea Căminului cultural Muşăteşti; bust de bronz fixat pe un soclu prismatic din calcar; text incizat: „Fr. Storck; 1933; Turnătoria V.V. Răşcanu-Bucureşti.".

☙ IN MEMORIAM ❧

✪ **BELDIE CONSTANTIN** [1887-1954] – profesor de limba română; memorialist; colaborator la revistele: „Ideea europeană", „Noua revistă română" ş. a.; autor al volumelor: «Glossa spiritului cărturăresc. Încercare antiintelectualistă» [1918], «Ce vrem ? Catehis

pentru sufletele nehotărâte» [1918], «Memorii» [2000], «Oameni văzuţi de aproape» [2006].

✪ **CRISTESCU-MUŞĂTEŞTI IONEL** [1943-2009]– inginer, scriitor. Autor al plachetelor de versuri: «Gânduri fără de păcat» [2001], «Izvorul înţelepciunii» [2004], «Rostiri» [2006], «Psalmodiind cu pietate» [2007], «Flori din grădina sufletului» [2008]; coautor al volumelor memorialistice: «Memorii» – despre C. Dobrescu-Argeş, «Oameni care au fost. Apostolii satului Muşăteşti», «Răscolind cenuşa din vatra strămoşească» ş. a.

✪ **DEACONU GHEORGHE** [1929-1985] – profesor de istorie la: Muşăteşti, Piteşti, Valea Ursului; muzeograf la Muzeul judeţean Argeş [1971-1985], cercetător ştiinţific la Institutul de istorie al C.C. al P.C.R.; autor al volumelor: «Comuna Bascov la 550 de ani de existenţă» [1971], «Momente din istoria luptei revoluţionare a maselor populare pe teritoriul judeţului Argeş» [1973], «Monografia judeţului Argeş [1980]– în colaborare.

✪ **DOBRESCU-ARGEŞ CONSTANTIN** [1856-1903] – doctor în drept la Bruxelles; ilustru învăţător şi om politic; înfiinţează, în 1875, în Muşăteşti şi Poenărei-Muscel, biblioteci publice (printre primele din ţară în mediul rural), Ateneul central rural din Muşăteşti [1879] cu secţiile: teatru ţărănesc, cor şi joc popular, bibliotecă publică, muzeu etnografic şi pedagogic, staţie agronomică, arenă de gimnastică, cercuri culturale, bancă populară şi revistă de popularizare; editează gazeta „Ţăranul" [1881-1884] cu un supliment „Hazul satelor"; înfiinţează Societatea pentru cultura ţăranilor [1892], dotată cu o tipografie, unde s-a tipărit revista „Gazeta ţăranilor". Scrie piese de teatru: «Steaua independenţei naţionale» în 3 acte, «În sat şi la oraş», «Învinşii şi convinşii», «Şezătoarea», «Ţară nouă» ş. a.

✪ **GHEORGHE MIHAI** [1901, Vâlsăneşti-1946] – jurist, membru P.N.Ţ., negociator al armistiţiului cu aliaţii în Spania şi Norvegia [1943-1944] din partea lui Iuliu Maniu; candidat la alegerile din 19 noiembrie 1946, împuşcat mortal de un comando comunist târgovişte an la întrunirea electorală din sala Cinematografului „Aquila" Piteşti din 9 august 1946.

✪ **MICUŢ ION** [1912-1999] – medic veterinar, scriitor; absolvent al Facultăţii de medicină veterinară Bucureşti [1937]. Opera: «Acţiunea curarei în tetanosul experimental la câine şi iepure» [1937], «Lângă apa Lotriţei» [1983], «Medicina cu plante» [1990], «Versuri şi epigrame» [1992], «Demiurg» [1998].

✪ **MOISESCU ALEXANDRU DUMINICA** [1922-1984] – medic, director medical al Spitalului clinic de boli infecţioase Colentina-Bucureşti [1970-1984]; cercetător în domeniile medicinii experimentale şi bolilor infecţioase; autorul unor manuale şi studii: «Manual de farmacologie» [1960], «Farmacologie clinică pentru studii medii» [1974], «Modul de administrare a medicamentelor» [1979], «Medicamentele româneşti în tratamentul bolilor infecţioase» [1981], «Uzul şi abuzul de medicamente» [1982], (în colab.).

✪ **NICULESCU IOAN** [ ], născut în Vâlsăneşti. Fotograf oficial al Poliţiei Capitalei. Autorul excelentelor albume fotografice: «Monumente istorice ale României. Tipuri din judeţele Argeş şi Muşcel» [1893] şi «Modele de cusături pentru costume naţionale române culese din judeţul Muşcel. Tipuri din judeţele Argeş şi Muşcel» [1893].

✪ **ONEA GHEORGHE** [1913,Muşăteşti–2007,Bucureşti] – jurist militar, scriitor. Autor al volumelor de versuri, proză, teatru: «Cheile uriaşilor» [1984], «Întoarcere în timp» [1990], «Poveste de iarnă» [1995], «Confruntarea zeilor» [1999], «Icoana vie» [2003].

✪ **PÂRVU MUTU** [Câmpulung-Muscel, 1657 – Robaia, 1735]; pictor bisericesc remarcabil; dascăl de zugrăvie; „pictor de curte" al boierilor Cantacuzini. Opera sa artistică, vădind un pronunţat caracter laic, reprezintă un moment important în evoluţia picturii religioase vechi din Ţara Românească (portretele votive de la biserica din Filipeştii de Pădure, picturile murale ale bisericilor din: Aninoasa-Muscel, Bordeşti-Vrancea, Călineşti-Prahova, Colţea-Bucureşti, Cotroceni-Bucureşti, Filipeştii de Pădure-Prahova, Filipeştii de Târg-Prahova, Fundenii Doamnei-Bucureşti, Lespezi-Prahova, Mamu-Vâlcea, Măgureni-Prahova, Mărgineni-Prahova, Negru Vodă-Câmpulung, Poiana-Prahova, Râmnicu Sărat-Buzău, Sinaia-Prahova ş. a.). Intrat în cinul călugăresc sub numele de Pafnutie, s-a stins din viaţă la Mănăstirea Robaia. Un excelent «Autoportret» pe frescă descoperit de pictorul Dumitru Norocea se păstrează la Biserica Bordeşti. Impresionat profund de splendoarea icoanei pictate de Pârvu Mutu – «Sfânta Troiţă» [1694], „cea mai frumoasă icoană

românească", istoricul cărturar Nicolae Iorga considera că „bine reprodusă, icoana ar trebui să se găsească în toate casele românilor".

✪ **POPA DINCĂ** [1818-1863] supranumit „luminătorul Văii Argeşului»; deschide, în casa sa din Valea Podului, „şcoală de învăţătură pentru copiii sătenilor" [1836]; ctitor al unui local de şcoală şi al Bisericii «SG» din localitate [1855-1857]. Participant la Revoluţia de la 1848, în Piteşti; după reprimarea acesteia, se refugiază în Ardeal; revine, după trei ani în Muşăteşti, fiind închis un an şi afurisit de episcopul Scriban al Argeşului.

✪ **RĂDULESCU PETRE** [1867-1917] – institutor, iniţiator al mişcării cooperatiste; înfiinţează cooperativele „Masa de Piatră" şi „Stejarul", după studierea, din iniţiativa ministrului Învăţământului, Spiru Haret, a „cooperativismului" în Danemarca şi în Franţa. Opera: «Raport asupra stării economice a Danemarcei» [1905], «Mântuirea lunii prin unire» [1911], «Părinţii cooperaţiunei».

✪ **STROIAN GHEORGHE** [1884-1963] – preot, activist cultural, om de litere. Profesor de matematică la Liceul „Dinicu Golescu" din Câmpulung-Muscel; preot-căpitan în Primul Război Mondial; protopop al judeţului Muscel [1933]; construieşte sediul protopopiatului. Activitate publicistică la revistele: „Buna-Vestire" [1922-1923] şi „Prietenul Poporului" [1928].

✪ **STROIAN NICOLAE** [1888-1969] – medic colonel; cercetător la Institutul Pasteur din Paris; şef al Spitalului „Regina Maria" din Braşov, şef al spitalelor militare din: Tiraspol, Vatra Dornei, Călimăneşti. Colaborator la revistele: „Spitalul", „Revista sanitară militară". Opera: «Tuberculoza la recruţi şi metodele de diagnosticare la încorporare» [1932], «Exantem urticarian în paludism» [1934] ş. a. Persecutat politic după 1947.

✪ **TEODORESCU GHEORGHE** [1888-1942] – învăţător; înfiinţează Căminul cultural „C. Dobrescu-Argeş" [1927]; elaborează o amplă «Monografie a satului Muşăteşti», în manuscris.

✪ **TEODORESCU MARIUS** [1896-1980] – medic chirurg la Spitalul Brâncovenesc din Bucureşti; a introdus „inovaţii" în operaţiile efectuate: înlocuirea, cu lemn de salcie, a oaselor fracturate irecuperabile; tratarea cancerului pulmonar cu extract de nămol. Opera: «Contribuţii la studierea spasmelor mediogastrice» [1923], «Chirurgie semiotică, clinică şi terapeutică» [1943], «Anticorpii şi limfocitele în apărarea organismului» [1975] ş. a.

✪ **TEODORESCU NICOLAE** [1905-1991] – învăţător emerit la şcolile din Muşăteşti şi Oeşti; folclorist şi monografist; remarcabil activist cultural; autor al volumelor: «Muşăteşti – altar de lumină» [1947], premiat de Academia Română, «Muşăteşti. File de cronică» [1969], «Folclor din Oeşti» [1983], «Pe Argeş în sus. Oeşti. Din hronicul satului» [1988] ş. a.

✪ **TEODORESCU-NEKERA NICOLAE** [1871-1926] – eminent dascăl, publicist, scriitor, animator cultural, coordonator al Societăţii culturale corale „Murmurul Vâlsanului", autor al unor piese de teatru: «Maramă ori foc», «Rege, bate ceasul», «Muieruşca naibii», «Ţiganii» ş. a.

✪ **VALESCU ALEXANDRU** [1861-1944] – învăţător, colaboratorul cel mai apropiat al lui Constantin Dobrescu-Argeş la revista „Gazeta ţăranilor"; editor al publicaţiilor: „Şcoala poporului", „Hazul satelor", „Prietenul Colibei". Autor al articolelor publicate sub titlul «Însemnări şi amintiri».

✪ **VASILESCU PETRE** [1867-1948] – general; şef de Stat Major, comandant al Artileriei Române.

BIBLIOGRAFIE SELECTIVĂ:

Grigore Constantinescu– *Argeșul monumental – enciclopedie patrimonială*, Pitești, 2011, p. [543-546] – 323-324; Idem– *Mănăstirea Robaia*, www.google.ro, calameo.1227548; Idem– *Bisericile de lemn din judeţul Argeş – monumente de arhitectură*, www.google.ro, calameo.1227548

Ioana Băcioiu– *Stroeşti*, 1946, 25 p.; Nicolae Teodorescu– *Muşăteşti: altar de lumină*, *Predoslovie. Oameni aleşi. Ctitorii. Chipuri şi icoane*, Piteşti, 1947, 47 p.; Nicolae Teodorescu– *Muşăteşti – file de cronică*, Bucureşti, 1970, 196 p.; N. Leonăchescu-Năndraşu– *Stroeşti-Argeş. Documente şi mărturii*, Bucureşti, 2000, 808 p.; Petronia

Dobrescu– *Mânăstirea Robaia*, Bucureşti, 2004, 99 p.; Ionel Cristescu, Ion-Dan Cristescu, Nelu Cristescu, Georgiana-Corina Crinu, Ioana-Raluca Dobrescu– *Apostolii satului Muşăteşti*, Piteşti, 2006; Maria Crăciun– *Pagini de monografie a satului Costeşti-Vâlsan*, Piteşti, 2012; Vasile P. Moise – *Vâlsăneşti – un sat pe valea Vâlsanului*, Piteşti, 2012, 375 p.; http://judete.biz/localitati-arges/; Ion Popescu-Argeşel – *Judeţul Argeş*.

–[▲]– Monument istoric şi de artă

Mușătești
73C
Robaia
73C
Vâlsănești
Costești-Vâlsan
Stroești

PRIMĂRIA COMUNEI MUŞĂTEŞTI.

CĂMINUL CULTURAL MUŞĂTEŞTI.

MUZEUL SATULUI.

GAZETA TARANILOR

CONSTANTIN DOBRESCU-ARGEŞ ŞI REVISTA SA.

MĂNĂSTIREA ROBAIA.

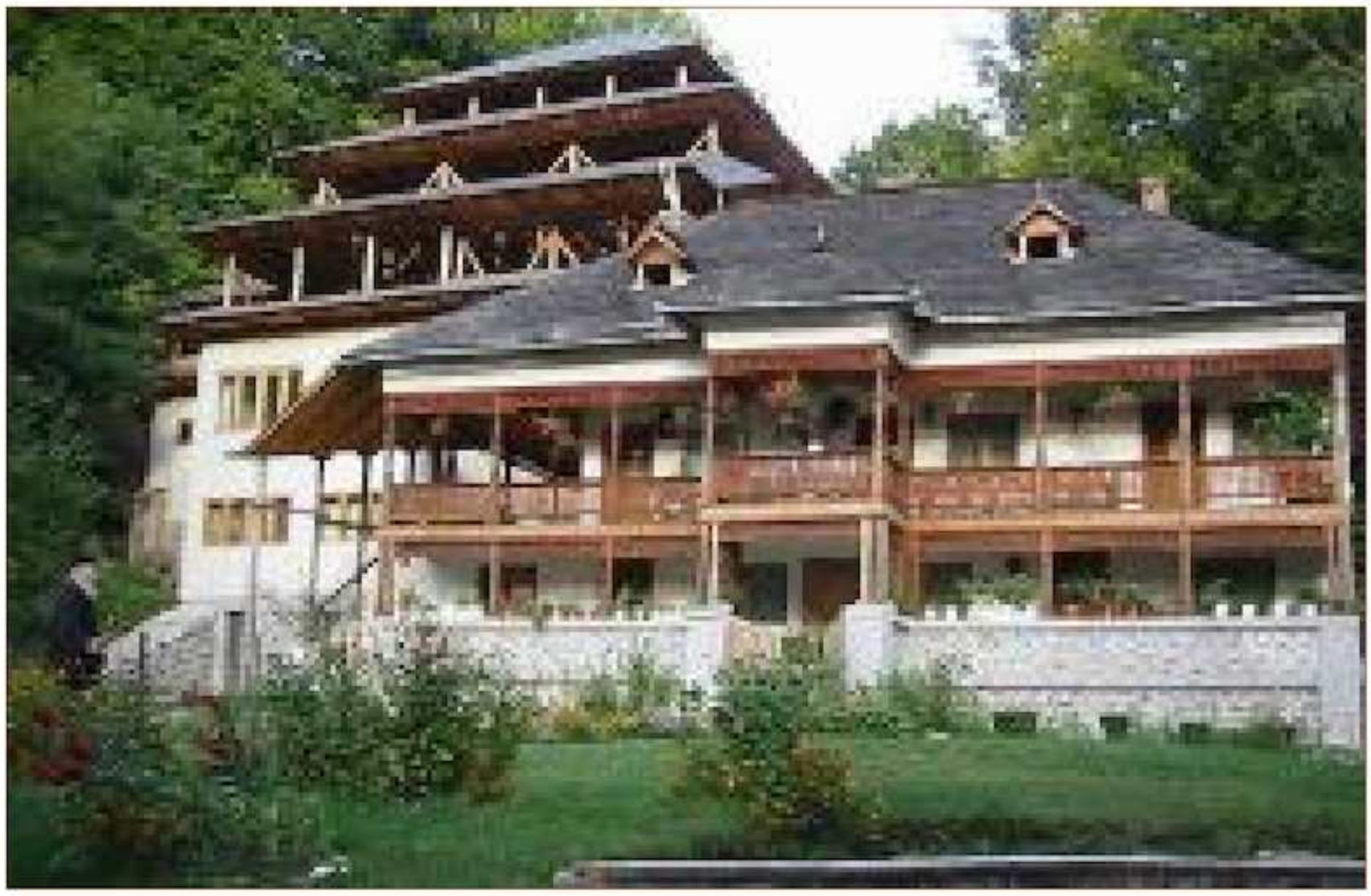

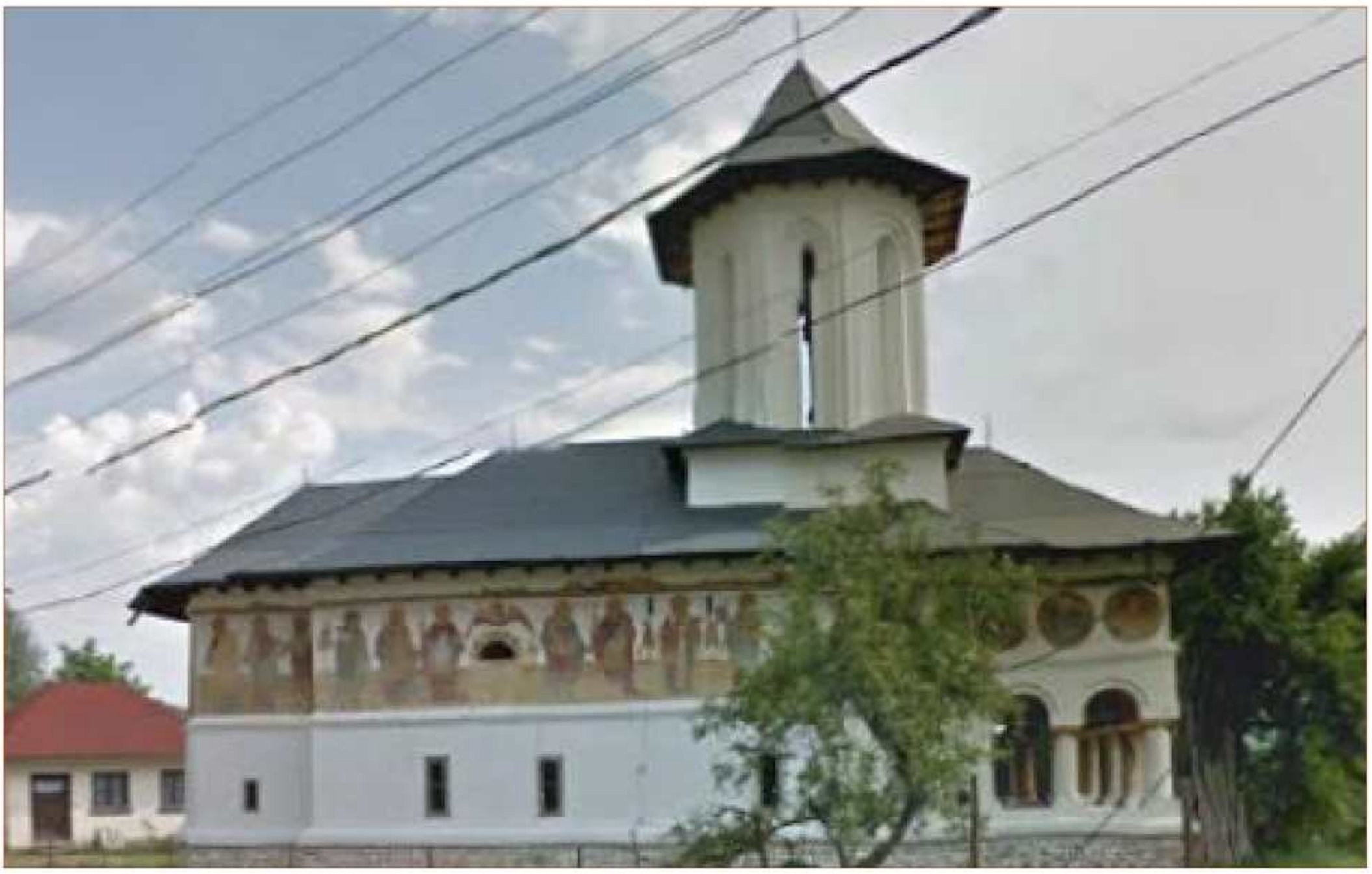

BISERICA COSTEŞTI VÂLSAN..

BISERICA DE LEMN VALEA FAURULUI.

BISERICA DE LEMN ROBAIA

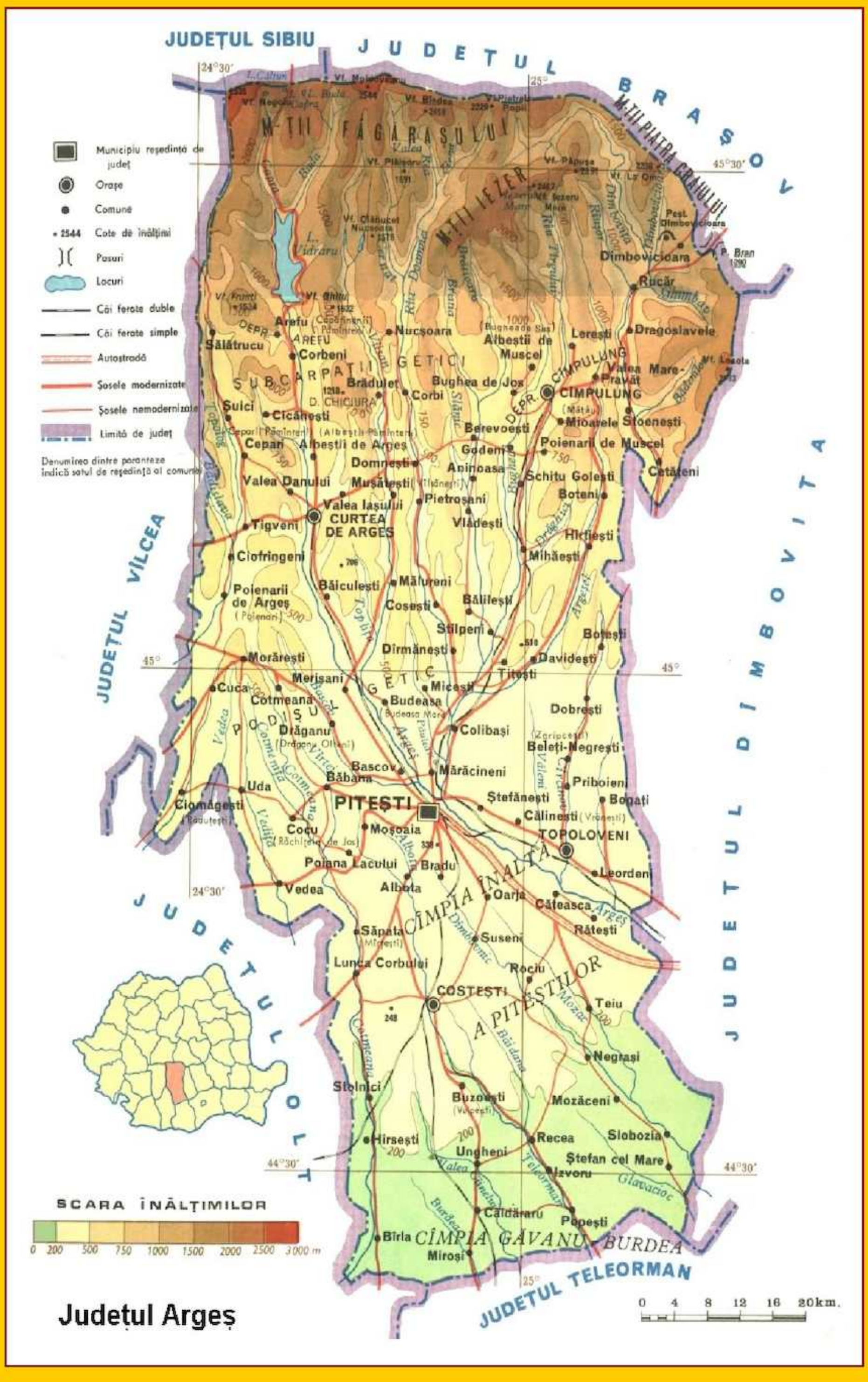

Județul Argeș